

Fecr Yayınları: 762

İLME ADANMIŞ ÖMÜRLER
–Anılara Yolculuk–

Celal KIRCA

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
NY MATBAACILIK YAYINCILIK
KAĞITÇILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0533) 591 86 17 (Sertifika no: 50732)

1. Baskı: Kasım 2023

ISBN: 978-625-6602-13-7

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

İLME ADANMIŞ ÖMÜRLER

-Anılara Yolculuk-

Celal KIRCA

Ankara 2023

Prof. Dr. Celal KIRCA

1945 yılında Giresun, Espiye/Cibril’de doğdu. İlk tahsilini Cibril İlkokulunda yaptı (1957). İstanbul İmam-Hatip Okulunu bitirdi (1960-1967). Aynı yıl İstanbul Yüksek İslam Enstitüsüne girdi ve 1971 yılında mezun oldu. 1969 yılında fark imtihanlarını vererek Pertevniyal Lisesini bitirdi ve aynı yıl İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesine kaydoldu. Öğrencilik yıllarında *Tohum* ve *Tarla* dergilerinde çalıştı. Yüksek İslam Enstitüsünden mezun olduktan sonra Ordu Merkez Ortaokulu Din Bilgisi öğretmenliğine atandı (1971). Daha sonra Ordu İmam-Hatip Lisesi Meslek Dersleri öğretmenliğine tayin edildi (1973). Gölköy İmam-Hatip Lisesi Müdürlüğü görevinde bulundu (1976-1977). Açılan imtihanları kazanarak Kayseri Yüksek İslam Enstitüsüne tefsir asistanı olarak atandı (1977). *İlmî Tefsir Hareketi* adlı tezini hazırladı ve anılan enstitüye öğretim üyesi olarak tayin edildi (1981). *Kur’an-ı Kerîm ve Modern İlimler* adıyla basılan bu tezle, doktor unvanını aldı (1984). Sırasıyla, 1985’de, yardımcı doçent; 1988’de, doçent; 1994’te ise profesör oldu. Araştırmalarda bulunmak üzere İngiltere’ye gitti (1995). İki dönem, dekan yardımcılığı (1994-2000); Üniversite Genel Sekreter Vekilliği (1999-2000); iki dönem de dekanlık görevinde bulundu (2000-2006). Erciyes Üniversitesi Vakfı Yönetim Kurulu Üyeliği ve Başkan Yardımcılığı, İlahiyat Bilimleri Araştırma Vakfı Kurucu Üyeliği ve Başkanlığı, *Bilimname Dergisi*’ni yayın hayatına kazandırma gibi, birçok sosyal faaliyetler içinde yer aldı. 2012 yılında emekli oldu.

Çalışmaları

1. *Kur’an-ı Kerîm ve Modern İlimler*, Marifet Yayınları, İstanbul 1981, (2. Baskı, Marifet Yayınları, İstanbul 1993).
2. *Kur’an-ı Kerîm ve Fen Bilimleri*, Marifet Yayınları, İstanbul 1984. (2. Baskı, 1989; 3. baskı, 1994; 4. baskı, 1997; 5. baskı, 2005. 4 baskısı da Marifet Yayınları tarafından yapılmıştır).
3. *Kur’an-ı Kerîm Ansiklopedisi*, Tercüman Gazetesi, İstanbul 1988 (Müşterek).
4. *Sahabîler Ansiklopedisi*, Tercüman Gazetesi, İstanbul 1989 (Müşterek).

5. *Evliyalar Ansiklopedisi*, Tercüman Gazetesi, İstanbul 1990 (Müşterek).
6. *İlimler ve Yorumlar Açısından Kur'an'a Yönelişler*, Tuğra Yayınları, İstanbul 1993, (2. Baskı, Marifet Yayınları, İstanbul 2009; 3. baskı Fecr Yayınları, Ankara 2021).
7. *Tefsir Usûlü Ders Notları*, Kayseri 1993.
8. *Kur'an ve İnsan*, Marifet Yayınları, İstanbul 1995, (2. Baskı, Fecr Yayınları, Ankara 2022).
9. *Kur'an ve Bilim*, Marifet Yayınları, İstanbul 1996, (2. Baskı, Marifet Yayınları, İstanbul 1997; 3. Baskı, Fecr Yayınları, Ankara 2023).
10. *İslamî Kavramlar*, Sema Yazar Gençlik Vakfı Yayınları, Ankara 1999 (Müşterek).
11. *Hayatın İçinde Hayatla Birlikte Kur'an'ı Anlama*, Marifet Yayınları, İstanbul 2010, (2. Baskı, Anadolu Ay Yayınları, Ankara 2019).
12. *İlmî, Fikrî ve Dinî Konuşmalar*, Kayseri 2010.
13. *Bir Arada Yaşama Ahlakı*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2015 (Müşterek).
14. *Bir Nesle Mensubiyetin Hikâyesi Anılar ve Düşünceler*, Kimlik Yayınları, Kayseri 2017, (2. Baskı, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2018).
15. *Cibril-Espiye Anılara Yolculuk*, Kimlik Yayınları, Kayseri 2017, (2. Baskı, Kimlik Yayınları, Kayseri 2019).
16. *Kur'an ve Sosyal Hayatımız*, Fecr Yayınları, Ankara 2018.
17. *Din Eğitimimiz Anılar-Sorunlar-Düşünceler*, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2020.
18. *Bir Neslin Mazideki İzleri Portreler*, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2021.
19. *Unutulmamış Anıların İz Düşümü*, Kimlik Yayınları, Kayseri 2021.
20. *Kur'an ve Güncel Dinî Meselelerimiz*, Fecr Yayınları, Ankara 2021.
21. *Din Anlayışımız Sorunlar-Düşünceler*, Fecr Yayınları, Ankara 2022.
22. *Anlayıştan Davranışa Dini Hayatımız*, Fecr Yayınları, Ankara 2023.

Ayrıca yayımlanmış birçok makale, tebliğ ve ansiklopedi maddeleri bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ-----9

Prof. Dr. Mehmet Zeki DUMAN

Yollarımızın Tefsirde Birleştiği Kaderdaş ----- 13

Prof. Dr. Salih AKDEMİR

Bir Mektupla Başlayan Dostluk ----- 37

Prof. Dr. Hasan ŞAHİN

Bir İlahiyatçı Felsefeci ----- 51

Prof. Dr. Hasan ONAT

Bir Gönül Dostu ve Bilim İnsanı ----- 67

Prof. Dr. Yusuf İŞİCİK

Ardından Anılara Yolculuk ----- 77

Prof. Dr. Kemal SANDIKÇI

Gönül Dostu Bir İdealist ----- 91

Prof. Dr. Ahmet Hulusi KÖKER

Değerli Bir Bilim İnsanı----- 107

ÖN SÖZ

“Bilge kişiler, ilmin; aydınlar, ideolojinin; akademisyenler ise kariyerin peşinde koşarlar.” sözünü ilk duyduğumda, abartılı bir söz olarak algılamamış ve olguyu önemli ölçüde yansıtan bir görüş olarak benimsemiştim. Bunun sebebi de yaşadığım tecrübelerden edindiğim intiba idi. Gerçekten de bilge kişiler, ilmin ve hakikatin peşinde koşarlarken; kimi aydınlar da ideoloji peşinde koşuyorlardı. Çoğu akademisyenin ise tek derdi vardı, o da kariyer sahibi olmaktı. Kariyer sahibi olmak, elbette ki her akademisyenin amacıydı, ama tek amacı bu olmamalı, başka amaçları da olmalıydı. Zira bir akademisyenin amaçları arasında, bilgi elde etmek, elde ettiği bilgilerden düşünce üretmek ve ürettiği düşünceleri yaymak da vardı. Sayıları bilinmese de böyle akademisyenler de vardı ve gelecek nesiller için umut vadediyordu.

Bu akademisyenlerden, 2020 yılının sonlarına doğru Yahya Kemal’in ifadesiyle,

“Tekrar mülâki oluruz bezm-i ezelde

Evvel giden ahbâba selam olsun erenler.”

diyebileceğim bazı gönül dostlarım, peş peşe Covid-19 nedeniye hayatlarını kaybettiler. Bunlar arasında, Prof. Dr. Hasan Onat ve Prof. Dr. Yusuf Işıcık da vardı.

Hasan Onat Bey, yakından tanıdığım bir bilim insanıydı. Onun doktora öğrencisi Prof. Dr. Muharrem Akoğlu, bir dergide yayımlanmak üzere hocası ile ilgili benden bir yazı yazmamı isteyince, ben de onun bu öne-

risini tereddütsüz kabul etmiştim. Böylece, hem o gönül dostumu yâd etmiş hem de portre yazmaya devam etmiş olacaktım. Zira hocalarımla ilgili bir portre kitabı yazmış ve neşretmiştim.

Hasan Bey'in ardından bir diğer gönül dostum Prof. Dr. Yusuf Işıcık da vefat edince, bir meslektaş olarak onunla da ilgili bir yazı yazmayı görev addettim ve bunun gereğini de yerine getirdim. Yusuf Bey'le ilgili yazıyı bitirdikten sonra, sıranın, değerli meslektaşım M. Zeki Duman'a geldiğini anladım. Zira onun vefat ettiği yıllarda bilimsel çalışmalarına devam ettiğim için hatıra veya portre yazılarına yönelme gibi bir düşüncem yoktu. Bu nedenle de Zeki Bey'le ilgili bir şey yazmamıştım. Ne zaman ki hatırat yazmaya karar verip de *Bir Nesle Mensubiyetin Hikâyesi* ve *Bir Neslin Mazideki İzleri: Portreler* isimli kitaplarımı yazmaya başladığımda onunla da ilgili anılarımı not etmiştim.

Yusuf Bey'le ilgili yazıyı bitirdikten sonra, bir kenara koyduğum Zeki Bey'le ilgili o notlarımı ele alarak gözden geçirdim ve bunlardan da yararlanarak onunla da ilgili müstakil bir portre yazısı yazdım. Bunu, Prof. Dr. Salih Akdemir, Prof. Dr. Hasan Şahin ve Prof. Dr. Kemal Sandıkçı ile yazdığım yazılar takip etti. Ayrıca bir kardiyolog olmasına rağmen İslami ilimlere gönül veren ve İslam ve tıp konusunda birçok eserin vücut bulmasına vesile olan Prof. Dr. Ahmet Hulusi Köker'i de bu kitaba dâhil etmenin bir kadirşinaslık olacağını düşündüm. Dolayısıyla *İlme Adanmış Ömürler: Anılara Yolculuk*, böyle bir düşünce ve çabanın ürünü olarak ortaya çıkmış oldu.

Anılarını yazdığım bu gönül dostlarımdan ahirete intikal eden gönül dostlarımı rahmetle anıyor; hayatta olan tek gönül dostuma ise sağlıklı bir ömür diliyorum. Kitaptaki sıralamayı, vefat tarihlerine göre yaptığımı da özellikle belirtmek istiyorum. Bu vesile ile kitabın basımında gösterdikleri kolaylık için Tuncer Namlı ve Hüseyin Nazlıaydın'a, son okumasını yapan Rufi Tiryaki'ye ve Fecr Yayınları'nın tüm çalışanlarına en içten şükranlarımı sunuyorum.

Celal KIRCA
Kayseri 2023